

KS § 176

D.nr. KS/2022:276 - 106

**Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård -
Länsgemensam målbild för Nära vård i Sörmland****Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård (NSV) förslag till beslut om en länsgemensam målbild för Nära vård i Sörmland

Beslutsgång

Ordföranden finner att det bara finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunstyrelsens beslut.

Bakgrund

2020-11-18 beslutade regeringen inriktningen för en nära och tillgänglig vård, som en primärvårdsreform. Enligt regeringen bör hälso- och sjukvårdens ställas om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso-och sjukvård tillsammans med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Reformen innebär en modernare syn på de strukturella förändringar som har skett av hälso- och sjukvården och också förändra primärvårdens grunduppdrag, där även den kommunala primärvården/ hälso- och sjukvårdens, roll och funktion är tydligare. Förändringar är genomförda i hälso- och sjukvårdslag samt även primärvårdens grunduppdrag. Lagändringen ska börja gälla från och med 1 juni 2021.

Primärvårdens grunduppdrag fr.o.m. 1 juni 2021

Regioner och kommuner ska inom ramen för verksamhet som utgör primärvård särskilt:

- tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov,
- se till att vården är lättillgänglig,
- tillhandahålla förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov som patientens individuella behov och förutsättningar,
- samordna olika insatser för patienten i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården, och
- möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i överenskommelse med staten att vidareutveckla den nära vården och driva inriktningen för primärvårdsreformen. Genom den statliga överenskommelsen har medel tilldelats till kommuner och regioner i landet för att stödja inriktningen för nära vård. Nationellt har en målbild tagits fram och beskrivning av vad nära vård innebär.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

SKR beskriver att nära vård inte är en ny organisationsform utan snarare ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den närmsta vården är den som patienten/brukaren kan ge sig själv – egenvården – samt det stöd kommuner och regioner kan ge för att möjliggöra detta.

SKRs målbild för nära vård är följande:

En god och nära vård:

- utgår från individuella förutsättningar och behov.
- bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Beskrivning av ärendet

Utifrån regeringsbeslut och tecknade överenskommelser har Sörmlands kommuner tillsammans med region Sörmland tagit fram ett förslag till beslut för Sörmlands inriktning/ målbild för nära vård (se bifogad skrivelse). Målbilden är framtagen i den gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård (NSV). För att förslaget ska antas krävs att länets kommuner samt region Sörmland fattar beslut om att anta målbilden i lämplig politisk församling före den 1 september 2022. Beslutet gäller från och med den 1 september 2022.

Utifrån överenskommelser mellan staten och SKR om en god och nära vård under åren 2020, 2021 och 2022 har Sörmlands närvårdsstruktur på uppdrag av NSV arbetat fram en målbild som anger riktningen framåt. Omställningen är ett långsiktigt arbete och målbilden sträcker sig till 2035. Länet kan inte göra allt samtidigt och därför kommer programområden att arbetas fram. De första kommer att fokusera på arbetet som ska ske åren 2023 - 2027.

Omställningen i Sörmland utgår från begreppen:

- **Tillsammans;** genom delaktighet och samordning med individens fokus
- **Nära;** genom tillgänglighet och kontinuitet
- **God hälsa,** vård och omsorg; genom hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser

Strängnäs arbete för nära vård

Strängnäs har under 2021 arbetat med att utveckla former för nära vård främst genom utvecklingsarbetet "Närmare hälsa" men också med att öka kompetensen inom personcentrerad vård samt stärka samverkan och utveckla de tvärprofessionella teamen och socialkontorets digitaliseringsarbete.

Det är många aktörer som ingår i vård- och omsorgssystemet och som i olika grad omfattas eller kommer att omfattas av omställningsarbetet mot Nära vård. Inom Strängnäs kommun berörs vård och omsorg, skola, elevhälsa, socialtjänst, företagshälsovården samt kommunens samverkan med civilsamhället, här kommer ytterligare förankringsarbete behöva genomföras.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Barnkonsekvenser

Beslutet bedöms inte innebära några negativa konsekvenser för barn och unga.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, SN § 77, 2022-05-25, Läns gemensam målbild för Nära vård i Sörmland

Protokollsutdrag, NSV22-0008-2 Protokollsutdrag NSV § 4/22 Läns gemensam målbild för Nära vård i Sörmland, 2022-03-23

Skrivelse, Målbild Nära vård i Sörmland, 2022-03-23

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

SN § 77

SN/2022:240 - 106

Länsgemensam målbild för Nära vård i Sörmland

Beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård (NSV) förslag till beslut om en länsgemensam målbild för Nära vård i Sörmland

Beslutsgång

Ordföranden finner att det bara finns ett förslag till beslut och att detta blir socialnämndens beslut.

Bakgrund

2020-11-18 beslutade regeringen inriktningen för en nära och tillgänglig vård, som en [primärvårdsreform](#). Enligt regeringen bör hälso- och sjukvårdens ställas om så att primärvården är navet i vården och samspelar med annan hälso- och sjukvård tillsammans med socialtjänsten. Målet med omställningen är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Reformen innebär en modernare syn på de strukturella förändringar som har skett av hälso- och sjukvården och också förändra primärvårdens grunduppdrag, där även den kommunala primärvården/ hälso- och sjukvårdens, roll och funktion är tydligare. Förändringar är genomförda i hälso- och sjukvårdslag samt även primärvårdens grunduppdrag. Lagändringen ska börja gälla från och med 1 juni 2021.

Primärvårdens grunduppdrag fr.o.m. 1 juni 2021

Regioner och kommuner ska inom ramen för verksamhet som utgör primärvård särskilt:

- tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov,
- se till att vården är lättillgänglig,
- tillhandahålla förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov som patientens individuella behov och förutsättningar,
- samordna olika insatser för patienten i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården, och
- möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i överenskommelse med staten att vidareutveckla den nära vården och driva inriktningen för primärvårdsreformen. Genom den statliga överenskommelsen har medel tilldelats till kommuner och regioner i landet för att stödja inriktningen för nära vård. Nationellt har en målbild tagits fram och beskrivning av vad nära vård innebär.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

SKR beskriver att nära vård inte är en ny organisationsform utan snarare ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den närmsta vården är den som patienten/brukaren kan ge sig själv – egenvården – samt det stöd kommuner och regioner kan ge för att möjliggöra detta.

SKRs målbild för nära vård är följande:

En god och nära vård:

- utgår från individuella förutsättningar och behov.
- bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.
- bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Beskrivning av ärendet

Utifrån regeringsbeslut och tecknade överenskommelser har Sörmlands kommuner tillsammans med region Sörmland tagit fram ett förslag till beslut för Sörmlands inriktning/ målbild för nära vård (se bifogad skrivelse). Målbilden är framtagen i den gemensamma nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård (NSV). För att förslaget ska antas krävs att länets kommuner samt region Sörmland fattar beslut om att anta målbilden i lämplig politisk församling före den 1 september 2022. Beslutet gäller från och med den 1 september 2022.

Utifrån överenskommelser mellan staten och SKR om en god och nära vård under åren 2020, 2021 och 2022 har Sörmlands närvårdsstruktur på uppdrag av NSV arbetat fram en målbild som anger riktningen framåt. Omställningen är ett långsiktigt arbete och målbilden sträcker sig till 2035. Länet kan inte göra allt samtidigt och därför kommer programområden att arbetas fram. De första kommer att fokusera på arbetet som ska ske åren 2023 - 2027.

Omställningen i Sörmland utgår från begreppen:

- **Tillsammans**; genom delaktighet och samordning med individens fokus
- **Nära**; genom tillgänglighet och kontinuitet
- **God hälsa**, vård och omsorg; genom hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser

Strängnäs arbete för nära vård

Strängnäs har under 2021 arbetat med att utveckla former för nära vård främst genom utvecklingsarbetet "Närmare hälsa" men också med att öka kompetensen inom personcentrerad vård samt stärka samverkan och utveckla de tvärprofessionella teamen och socialkontorets digitaliseringsarbete.

Det är många aktörer som ingår i vård- och omsorgssystemet och som i olika grad omfattas eller kommer att omfattas av omställningsarbetet mot Nära vård. Inom Strängnäs kommun berörs vård och omsorg, skola, elevhälsa, socialtjänst, företagshälsovården samt kommunens samverkan med civilsamhället, här kommer ytterligare förankringsarbete behöva genomföras.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Barnkonsekvenser

Beslutet bedöms inte innebära några negativa konsekvenser för barn och unga.

Uppföljning

Ingen uppföljning krävs.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Läns gemensam målbild för Nära vård i Sörmland, 2022-04-14

Protokollsutdrag, NSV22-0008-2 Protokollsutdrag NSV § 4/22 Läns gemensam

målbild för Nära vård i Sörmland, 2022-03-23

Skrivelse, Målbild Nära vård i Sörmland, 2022-03-23

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Slutligt beslut skickas till

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

§ 4/22 Läns-gemensam målbild för Nära vård i Sörmland

Diarienummer: NSV22-0008

Behandlat av	Mötesdatum	Ärendnr
1 Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	2022-03-11	§ 4/22

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vårds förslag till beslut

1. Läns-gemensam målbild för Nära vård i Sörmland antas.
2. Region Sörmland och länets kommuner rekommenderas att fatta beslut om att anta målbilden i lämplig politisk församling före den 1 september 2022.
3. Beslutet gäller från och med den 1 september 2022.

Proposition

Ordföranden Jacob Sandgren (S), ställer framskrivet förslag under proposition och finner att det bifalls.

Ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har i uppdrag att stödja länen i framtagandet av målbilder för omställningen till en god och nära vård. SKR's målbild för omställningen är: SKR:s målbild för en god och nära vård utgår från individuella förutsättningar och behov, bygger på relationer, är hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv, bidrar till jämlik hälsa, trygghet och självständighet och grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

God och nära vård och omsorg är ett övergripande mål för den omställning som sker inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Omställningen syftar till att vården och omsorgen i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt i individens behov och förutsättningar. När allt fler lever längre och när sjukdomar som tidigare var dödliga nu kan behandlas, och kan bli kroniska tillstånd, ställs nya krav på vården och omsorgen. Sörmland har idag höga ohälsotal både vad gäller den fysiska och den psykiska ohälsan.

Antalet unga och gamla ökar snabbare än befolkningen i arbetsför ålder. Utifrån dessa förutsättningar liksom den teknikutveckling som sker i samhället kommer den nära vården och omsorgen att behöva utveckla nya arbetssätt som också kommer att ställa krav på ny kompetens. Utvecklingen mot en nära vård och omsorg syftar till att vården och omsorgen i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt i individens behov och förutsättningar. Individen ska få bättre möjligheter till god livskvalitet genom att vara mer delaktig i sin vård och omsorg. Även tillgänglighet och kontinuitet är viktiga pusselbitar för att få till en nära vård.

Utifrån överenskommelser mellan staten och SKR om en god och nära vård under åren 2020, 2021 och 2022 har Sörmlands närvårdsstruktur på uppdrag av NSV arbetat fram en målbild som anger riktningen framåt. Omställningen är ett långsiktigt arbete och målbilden sträcker sig till 2035. Länet kan inte göra allt samtidigt och därför kommer programområden att arbetas fram. De första kommer att fokusera på arbetet som ska ske åren 2023 - 2027.

Omställningen i Sörmland utgår från begreppen:

- Tillsammans; genom delaktighet och samordning med individens fokus
- Nära; genom tillgänglighet och kontinuitet
- God hälsa, vård och omsorg; genom hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-02-11
Målbild Nära vård i Sörmland

Beslutet expedieras till

Länets kommuner
Socialchefnätverket
Länsstyrgruppen

Målbild

Nära vård i Sörmland

- **Tillsammans**
– genom delaktighet och samordning med individens fokus
- **Nära**
– genom tillgänglighet och kontinuitet
- **God hälsa, vård och omsorg**
– genom hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser

Hit ska vi!

Tillsammans

Teamarbete, där individen och dennes anhöriga är självklara medlemmar, är en naturlig del av vården och omsorgen år 2035. Individen ges möjlighet att vara delaktig i alla beslut om sin vård och omsorg och medarbetare samverkar över organisationsgränser. Arbets sättet är personcentrerat, individens resurser tas tillvara, självständigheten respekteras och varje individ blir lyssnad på. Samverkan sker på alla organisatoriska nivåer och beslutsvägarna är korta. Alla har tillit och förståelse för varandra. Alla tar gemensamt ansvar för att vård- och omsorgsinsatser samordnas utifrån individens behov. En fast vårdkontakt utses när individen har behov av detta. Tillsammans löser vi utmaningar som vi ställs inför.

Nära

Den nära vården och omsorgen är jämlik oavsett var i länet den ges. Individen har en god relation till vården och omsorgen som gör att den upplevs som nära. Den anpassas efter individens behov och förutsättningar och den kan vara mobil. Den nära vården är lättillgänglig och flexibel, digital när det är möjligt och fysiskt när det behövs. Genom kontinuitet och tydlig information skapas trygghet för individen, dennes anhöriga och för medarbetare. Primärvården är navet i vården och samverkar med annan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

God hälsa, vård och omsorg

Vården och omsorgen är effektiv, evidensbaserad och individfokuserad och det finns ett hälsofrämjande perspektiv i hela vårdkedjan. Det innebär att arbetet utgår från individens hälsa, behov, livssituation, förmåga och resurser. Medarbetare och organisationer arbetar aktivt med att försöka förutse framtida situationer med fokus på att förebygga ohälsa och sjukdom hos individen. När så behövs får individen hjälp att återvinna eller bibehålla bästa möjliga funktionsförmåga. Individen har och får kunskap att ta hand om sin hälsa, vård och omsorg utifrån sina förutsättningar. Arbeta sker på befolkningsnivå innan sjukdom uppstår med särskilda riskgrupper samt med riktade insatser till särskilt utsatta individer. Tillsammans med övriga samhället arbetar vården och omsorgen med att skapa ett län som har fokus på hälsa.

Varför behövs en omställning av dagens vård och omsorg?

God och nära vård och omsorg är ett övergripande mål för den omställning som sker inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Omställningen syftar till att vården och omsorgen i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt i individens behov och förutsättningar.

När allt fler lever längre och när sjukdomar som tidigare var dödliga nu kan behandlas, och kan bli kroniska tillstånd, ställs nya krav på vården och omsorgen. Sörmland har idag höga ohälsotal både vad gäller den fysiska och den psykiska ohälsan. Antalet unga och gamla ökar snabbare än befolkningen i arbetsför ålder. Utifrån dessa förutsättningar liksom den teknikutveckling som sker i samhället kommer den nära vården och omsorgen att behöva utveckla nya arbetssätt som också kommer att ställa krav på ny kompetens.

Utvecklingen mot en nära vård och omsorg syftar till att vården och omsorgen i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt i individens behov och förutsättningar. Individen ska få bättre möjligheter till god livskvalitet genom att vara mer delaktig i sin vård och omsorg. Även tillgänglighet och kontinuitet är viktiga pusselbitar för att få till en nära vård.

Organisation	➔	Person och relation
Passiv mottagare	➔	Aktiv medskapare
Reaktiv	➔	Proaktiv och hälsofrämjande
Isolerade vård- och omsorgsinsatser	➔	Sammanhållet utifrån personens fokus

Omställningen till nära vård ändrar fokus för hälso-, sjukvård och omsorg. Man kan likna den vid en rörelse som går från att fokusera på organisation till relation, från att vara reaktiv till att bli förebyggande, och från en fragmentiserad till en sammanhängande vård och omsorg. För patienten innebär rörelsen att man blir en aktiv medskapare till i stället för en passiv mottagare av vårdens tjänster (Nära vård - SKR 2022).

Hur ska vi nå målbilden?

När alla tar ansvar för sin del i förflyttningen mot våra mål kan vi få fart framåt. Det handlar om allt från vad vi gör i det enskilda mötet med individen till de beslut som fattas, till exempel kring ekonomiska resurser.

Vad behöver vi? (förutsättningar och framgångsfaktorer)

Individens fokus – Framtidens hälsovård, sjukvård och omsorg handlar om att hitta former för att anpassa vård och omsorg efter individens behov. *”Inga beslut om mig, utan mig”* ska genomsyra arbetet. Det är individens samlade behov som ska vara vägledande för vårdens och omsorgens utformning. Individmedverkan ska vara självklar i alla utvecklingsarbeten. Överenskommelser mellan vårdgivare och vårdtagare ska finnas tydligt dokumenterade och vara tillgängliga för individen och vårdgivare (till exempel Patientkontrakt och Samordnad individuell plan, SIP).

Samsyn – För att arbetet med omställningen ska lyckas behöver vi vara överens om vad vi ska göra. Vi behöver utgå från målbilden i all planering, styrning och uppföljning.

Tydlighet i ledarskapet – Att i ledarskapet utgå från målbilden, att skapa förutsättningar för utveckling och att följa upp resultat blir viktigt. Medarbetarna behöver få förutsättningar att utveckla verksamheten.

Samverkan – Samverkan behövs både internt och externt, över vårdgivargränser och med övriga samhället för att uppnå målen.

Tillit till varandra – Tillit är en förutsättning för goda relationer och god samverkan.

Kunskapsstyrning och verksamhetsutveckling - Bästa tillgängliga kunskap ska finnas, tillämpas och omsättas i mötet mellan vården, omsorgen och individen. Det ska finnas stöd för att göra rätt och det ska finnas förutsättningar för uppföljning, förnyelse och lärande.

Kompetensförsörjning och förändrade yrkesroller – Kompetensförsörjningen är en av de allra största utmaningarna fram till år 2035. Det kräver ett målmedvetet arbete för att behålla de som redan arbetar i Region och kommuner samt att locka nya medarbetare till vård och omsorg. Traditionella yrkesroller måste utvecklas vad gäller ansvar och arbetsuppgifter så att kompetens används på rätt sätt. Medarbetarna måste i större utsträckning samarbeta i tvärprofessionella team över huvudmannagränser. Nya yrkesgrupper behöver komplettera dagens professioner. Innehåll och utformning av framtida utbildningar och samarbete med utbildningsansvariga är

därför av stor vikt. Alla medarbetare ska ha tillgång till bästa tillgängliga kunskap och behov av kunskap ska uppmärksammas och tillgodoses.

Utveckling av nya arbetsätt och tjänster - För att nå målen behöver arbetsätt utvecklas. Vården och omsorgen ska i stor utsträckning ske där individen lever sitt liv. Genom ett användardrivet utvecklingsarbete ska nya tjänster utvecklas som bättre möter befolkningens behov och sätt att leva sina liv. Digitaliseringen möjliggör utveckling av kvalitet och effektivitet och underlättar för vårdens medarbetare. Med hjälp av e-hälsa ska individen vara i centrum, verksamheter få hjälp att utvecklas och vården och omsorgen bli jämlik, effektiv, tillgänglig och säker. Mellan Region Sörmland och länets kommuner ska samverkan kring verksamhetssystem, kommunikationssystem och digitala vårdtjänster finnas.

Från några till alla – Nya arbetsätt behöver testas i liten skala. Därefter ska det som fungerar bra växlas upp så det kan gälla för alla.

Vad ska vi göra?

Omställningen är ett långsiktigt arbete och målbilden sträcker sig till 2035. Vi kan inte göra allt samtidigt och därför kommer fokusområden att arbetas fram. De första kommer att fokusera på arbetet som ska ske 2023 - 2027.

Hur vet vi att vi gör rätt saker?

Det är viktigt att vi vet att vi gör rätt saker för att nå våra mål. För att underlätta detta kommer mätetal (indikatorer) som är kopplade till målsättningarna att tas fram. Dessa ska sedan kunna följas på ett tillgängligt sätt.